Aº. 1858. Nº. 2[illegible]

Opregte *Donderdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 9 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 6 December.

Naar men verneemt, heeft de pruissische Regering op de aan haar ingediende adressen van de israëlitische gemeenten, strekkende, dat zij zich aan de zaak van *Mortara* bij de pausselijke Regering zoude laten gelegen liggen, geantwoord, dat zij geene aanleiding heeft gevonden, om in deze zaak tot het nemen van diplomatieke maatregelen te besluiten.

— In Pruissisch-Polen is bij zeker gezangboek, op de scholen in gebruik, op eene min of meer geheimzinnige wijze een gezang gevoegd, 't welk der Regering is voorgekomen als zeer geschikt om, geheel in slavischen zin, misnoegen tegen de bestaande Regering en orde van zaken te weeg te brengen en aan te vuren. Dit gezang is verboden, en de schoolhouders, die het nog behouden of laten zingen, zijn met ontzet van hunne bediening bedreigd.

VAN DEN RIJN, 7 December.

De zwitsersche landverhuizers, die zich, ter verbetering van hunnen toestand, naar Brazilie hebben begeven, hebben zich hoogelijk beklaagd over de mishandeling, die zij daar te lande moeten verduren, en over de ellende, aan welke zij zijn blootgesteld. Zij hebben de tusschenkomst der Bonds-regering verlangd. Deze heeft daaraan gehoor gegeven. Het blijkt echter, dat na die tusschenkomst de toestand dezer lieden nog veel treuriger is geworden, dan te voren.

— De jongste verklaring van den franschen *Moniteur*, betreffende de oorlogzuchtige vertoogen van sommige parijsche dagbladen, klaarblijkelijk medegedeeld, ten einde de oostenrijksche Regering zoo niet geheel, dan toch tot zekere hoogte, te bevredigen, wordt in een geacht Weener dagblad aldus beoordeeld:

„De stof voor eên *casus belli* is in elk geval voorhanden. Daarmede wordt echter niet gezegd, dat zij reeds morgen of overmorgen zal worden gebezigd. Graaf *Cavour* reist reeds sedert drie jaren van Turin naar Parijs, en van daar terug naar Turin. Het is mogelijk, dat hij nog drie jaren reizende blijft. Het geen thans Oostenrijk is opgelegd, bestaat in koelbloedigheid en behoedzaamheid. Zoo waar het is, dat Oostenrijk een der magtigste bewaarders is der europesche tractaten, zoo waar is het ook, dat al de mogendheden, voor welke het instandhouden dezer tractaten een levens-belang uitmaakt, in de dagen van gevaar bondgenooten van Oostenrijk zullen zijn. Deze bewustheid vermenigvuldigt onze kracht, en is een nog meer zekere waarborg, dan de betuiging van den *Moniteur*, aan welke wij voor 't overige geloof willen schenken, omdat men in Parijs niet alleen de militaire, maar ook de staatkundige en zedelijke beteekenis van Oostenrijk, ingeval van een oorlog, weet te waarderen".

PARIJS, 6 December.

Naar men verneemt, heeft de Regering met de laatste brievenmaal uit Indie en China tijdingen ontvangen van haren vertegenwoordiger, den baron *Gros*. Zooals men weet, heeft de genoemde staatsman zich, na lord *Elgin*, naar Japan begeven, waar hij een tractaat met de Regering heeft gesloten, 't welk voor Frankrijk zeer gunstige bepalingen inhoudt en grootendeels berust op de grondslagen van dat, 't welk eenigen tijd geleden door den engelschen commissaris is tot stand gebragt.

— In de hoogere staatkundige kringen ontgaat het geenszins de aandacht, dat de graaf *de Persigny* voornemens is, dezer dagen eene reis naar Italie te ondernemen. Men wil aan den togt van dezen staatsman, die steeds het volle vertrouwen des Keizers geniet, eene meer of minder belangrijke staatkundige beteekenis hechten. Omtrent het eigenlijke doel der aan den graaf *de Persigny* opgedragene zending, zijn echter zoo vele tegenstrijdige geruchten in omloop, dat men mag aannemen, dat dienaangaande niets met eenige zekerheid bekend is. Zooveel wordt inmiddels als stellig aangenomen, dat de graaf reeds sedert eenigen tijd het voornemen heeft gehad om zich naar Italie te begeven, en dat hij door een hooggeplaatst persoon is uitgenoodigd om zijn verblijf in deze hoofdstad nog gedurende eenigen tijd te verlengen, omdat het mogelijk was, dat hem eerlang weder eene hooge openbare betrekking zou worden opgedragen. Mogt het vertrek van den graaf worden aangekondigd, dan zou daaruit alleen reeds moeten worden afgeleid, dat hij, vooreerst ten, minste ambteloos staatsburger zal blijven. Verder wordt aangemerkt, dat de graaf *de Persigny* een zeer overwegenden invloed bezit, en uit dien hoofde aan zijne reis naar Italie een staatkundig gewigt zou moeten worden gehecht, al werd hem geene bepaalde zending opgedragen.

— De gisteren alhier uit Spanje ontvangene berigten hielden in, dat de binnenlandsche toestand aldaar niets te wenschen overliet en het ministerie *O'Donnell* staat kon maken op de ondersteuning der Kamers. Niet weinig opzien baart het, dat eene op heden uit Madrid ontvangene telegrafische depeche inhoudt, dat de spaansche Senaat, op voorstel van den generaal *Sanz*, het besluit heeft genomen om de handelwijze van dat ministerie aftekeuren, wat betreft de door hetzelve genomene maatregelen tot wijziging der kiezers-lijsten. Thans reeds maakt men de aanmerking, dat dit besluit weinig goeds voorspelt, en dat in elk geval daaruit blijkt, dat de meerderheid, ten gunste van het Kabinet, in geenen deele zoo eenstemmig en vast aaneengesloten is, als de laatste gewone berigten uit de spaansche hoofdstad het hebben doen voorkomen.

PARIJS, 7 December.

Het is de aandacht niet ontgaan, dat de eenige leden van het corps-diplomatique, welke ditmaal uitnoodigingen hebben ontvangen ter bijwoning der feesten te Compiègne gedurende het verblijf aldaar van HH. MM. den Keizer en de Keizerin, zijn geweest de graaf *von Kisseleff*, lord *Cowley* en de graaf *von Hatzfeldt*.

— Als een geschiedkundig feit, waaruit moet worden afgeleid, dat het geenszins vreemd is, dat de graaf *de Montalembert* goed bekend is met de engelsch-indische aangelegenheden, waaromtrent door hem onlangs een zoo gunstig oordeel is uitgesproken, wordt aangehaald, dat de vader van den graaf, die geboren is in 1777 en overleden in 1831, in het jaar 1793 is uitgeweken en dienst heeft genomen bij het engelsche leger in Indie, waar hij zich op eene zeer bijzondere wijze heeft onderscheiden en tot den rang van kollonel is opgeklommen. Hij is tijdens de Restauratie in Frankrijk teruggekomen, als wanneer hem eene diplomatieke betrekking is opgedragen.

— Bij gelegenheid van den 1sten Januarij aanstaande zal, naar men meldt, eene nogal belangrijke bevordering plaats hebben bij het personeel der prefecten en onder-prefecten.

— In dezer dagen hier uit Italie ontvangene correspondentien leest men, dat de vader van den jongen *Mortara* zich thans te Florence bevindt; — dat hij de Pausselijke-Staten voor goed heeft verlaten en het voornemen heeft om zich in Frankrijk te vestigen.

— Het cijfer der inschrijvingen voor de onderneming der doorgraving van het kanaal van Suez bedraagt voor Frankrijk slechts 115 millioenen, verdeeld over 26,000 inschrijvers.

— Het wordt thans als zeker gemeld, dat de stukken der procedure tegen den graaf *de Montalembert* zijn overgebragt op het parket van den procureur-generaal, van waar zij onverwijld zijn verzonden naar den voorzitter der Kamer voor dè correctionele appellen. Waarschijnlijk zal de zaak niet dan tegen het laatst dezer maand voorkomen. Volgens de loopende geruchten zou de procureur-generaal voornemens zijn te verklaren, dat hij afziet van de beschuldiging. Van eene doorgaans goed onderrigte zijde wordt aangemerkt, dat dit zeer onwaarschijnlijk is, vermits het regtsgeding zijnen loop moet hebben, als ware de Keizer niet tusschenbeiden gekomen met het besluit, waarbij gratie wordt verleend. Het behoeft wel geene vermelding, dat de zaak zeer de algemeene belangstelling opwekt, en wel in de eerste en voornaamste plaats in de regtskundige kringen.

— Uit een verslag van den minister van Binnenlandsche Zaken blijkt, dat sedert tien jaren het getal fransche emigranten ter naauwernood 200,000 heeft beloopen, terwijl uit Engeland 2,750,000 emigranten zijn vertrokken en uit Duitschland 1,200,000. Daarentegen worden de fransche havens druk bezocht door de europesche emigranten. In 1857 zijn te Hâvre 26000 uitgewekenen aan boord overgegaan van 156 schepen, waardoor in die stad alleen reeds 6 à 7 millioenen fr. zijn in omloop gebragt.

LONDEN, 6 December ('s avonds).

De berigten uit Bombay van 9 November, welker hoofdinhoud reeds bekend was door de dezer dagen medegedeelde telegrammen, zijn nu hier aangebragt. In dezelve vindt men ook in haar geheel de proclamatie, die den 1sten November alom in Britsch-Indie is afgekondigd, om aan de bevolking kennis te geven van het aanvaarden van het regtstreeksch bestuur over dat land door H. M. de Koningin.

In den aanvang van dit staatsstuk verklaart H. M., dat zij, op raad en met goedvinden van het Parlement, het bestuur over de britsche bezittingen in Indie, hetwelk tot dusver van harentwege door de O. I. Compagnie gevoerd werd, heeft op zich genomen, en gevolgelijk gehoorzaamheid en trouw van al hare onderdanen in dat land verwacht, niet alleen jegens haar, maar ook jegens hare opvolgers en jegens degenen, aan wie zij het voeren van het bestuur zal opdragen. Terstond daarna wordt bekend gemaakt, dat H. M. haren getrouwen en beminden neef en raadsman, den burggraaf *Charles John Canning* tot haren eersten Onder-Koning en gouverneur-generaal over Britsch-Indie benoemd heeft.

Vervolgens wordt in de proclamatie bekend gemaakt, dat alle burgerlijke en militaire beambten, tot dus ver in dienst van de O. I. Compagnie, in hunne betrekkingen bevestigd worden; dat al de met de inlandsche Vorsten door de O. I. Compagnie geslotene tractaten en overeenkomsten in stand blijven en door H. M. naauwgezet gehandhaafd zullen worden; dat H. M. geene uitbreiding van hare tegenwoordige grondbezittingen verlangt, maar ook geene aanvallen op hare bezittingen en regten straffeloos zal dulden; dat zij de regten, de waardigheid en de eer der inlandsche Vorsten als hare eigene zal eerbiedigen.

Met betrekking tot de godsdienst verklaart H. M. het volgende: „Hoewel wij voor ons zelve vast overtuigd zijn van de waarheid der christelijke godsdienst, en met dankbaarheid den troost der godsdienst erkennen, achten wij ons zelve niet geregtigd, en zijn wij niet gezind om onze overtuiging aan iemand onzer onderdanen op te dringen. Wij verklaren, dat het onze koninklijke wil en begeerte is, dat niemand op eenigerhande wijze begunstigd, noch gekweld of verontrust zal worden ter zake van zijn godsdienstig geloof, maar integendeel, dat allen eene gelijke en onpartijdige bescherming der wet zullen genieten. Allen, die met eenig gezag bekleed zijn, gelasten wij nadrukkelijk, zich te onthouden van alle bemoeijing met het godsdienstig geloof of met de eeredienst van iemand onzer onderdanen."

Voorts verklaart H. M., dat het haar wil is, dat, voor zoo veel dit mogelijk is, hare onderdanen zonder onderscheid van afkomst en van geloof, tot het bekleeden van openbare ambten en bedieningen, waartoe zij door opvoeding en bekwaamheid geschikt zijn, toegelaten zullen worden; alsmede, dat bij het maken en bij het uitvoeren van wetten behoorlijk acht geslagen zal worden op de oude regten en gebruiken van Indie.

Hierna behelst de proclamatie de verklaring, dat H. M. de rampen, welke de opstand teweeggebragt heeft, diep betreurt; dat hare magt gebleken is door het gewapenderhand onderdrukken van den opstand; dat zij nu hare goedertierenheid wil betoonen, door vergiffenis te schenken aan hen, die op het dwaalspoor gebragt zijn, maar tot hun pligt willen terugkeeren; dat de gouverneur-generaal reeds in eene der provincien bekend gemaakt heeft, op welke voorwaarden de schuldigen vergiffenis kunnen erlangen, en welke straffen degenen, die in den opstand volharden, te wachten hebben; dat H. M. deswegens uitgevaardigde proclamatie bevestigt, maar nu tevens verklaart: dat hare genade zich zal uitstrekken tot alle misdadigers, met uitzondering dergenen, die regtstreeks een aandeel aan het vermoorden van britsche onderdanen genomen hebben, alsmede van degenen, die des bewust aan moordenaars eene schuilplaats hebben verleend, of als hoofden en aanstokers van den opstand werkzaam zijn geweest; dat echter ten aanzien van deze laatsten acht geslagen zal worden op de omstandigheden, onder welke zij ontrouw geworden zijn, en dat in ruime mate goedertierenheid bewezen zal worden aan degenen, wier misdaden geweten kunnen worden aan te groote ligtgeloovigheid ten aanzien van de verspreide valsche geruchten.

„Aan alle anderen (dus vervolgt de proclamatie), die de wapenen tegen het gouvernement voeren, zeggen wij een onvoorwaardelijk pardon toe, indien zij naar hunne haardsteden terugkeeren, en zich daar vreedzaam gedragen, en het is onze koninklijke begeerte, dat deze vergiffenis zich zal uitstrekken tot allen, die vóór den 1sten Januarij aanst. aan de gestelde voorwaarden voldoen."

Ten slotte behelst de proclamatie de betuiging, dat het H. M. ernstig verlangen is, de welvaart van Indie te bevorderen.

Reeds is gemeld, dat deze proclamatie algemeen een zeer gunstigen indruk gemaakt heeft.

— Van Korfu, 30 November, is hier berigt ontvangen, dat de heer *Gladstone* eene buitengewone zitting van den Senaat der Ionische-eilanden had bijgewoond, in welke het koninklijk besluit, waarbij hij tot buitengewoon commissaris benoemd was, is voorgelezen, en daarna in die vergadering eene rede heeft uitgesproken, waarin hij verklaarde, dat het beschermheerschap van Engeland over de genoemde eilanden in stand zou blijven; dat de bepalingen van het Weener tractaat, waarop hetzelve steunt, alleen door de europesche mogendheden gewijzigd konden worden, en door H. M. de Koningin zouden worden gehandhaafd; maar dat Engeland ook de volksvrijheid der Ioniers en de zelfstandigheid van hun gemeenebest zou eerbiedigen en handhaven. Deze toespraak was door den voorzitter van den Senaat beantwoord met eene verklaring van dankbaarheid jegens H. M. en met de belofte, dat de heer *Gladstone* alle ondersteuning in het volvoeren zijner zending zou genieten.

— De beurs was heden iets williger; de 3 pc. gecons. 98½, ⅝ tegen Januarij.

BRUSSEL, 7 December.

De heer *Devaux* heeft zeer in het breede geantwoord op den aan hem door den graaf *de Liedekerke*, namens de behoudende minderheid, gerigten brief. Dit antwoord is, even als de beide vorige verklaringen, in den *Moniteur* opgenomen. De heer *Devaux* laat niet na, op den voorgrond te stellen, dat wat door de graaf *de Liedekerke* in den *Moniteur* is gedaan, even goed in de Kamer der Gedeputeerden had kunnen zijn geschied, zonder dat iemands eer en waardigheid daardoor zouden zijn gekrenkt geworden.

— Het ministeriële hoofdorgaan deelt thans een verslag mede van het besprokene in de op 26 November gehoudene vereeniging van de vrije handelsmannen. Welligt heeft het verwijt der clericale bladen, dat de liberalen het niet raadzaam hebben geacht om openbaar te maken wat daarin is verhandeld, aanleiding gegeven tot de plaatsing van dit verslag.

— De brieven over Belgie, welke van tijd tot tijd worden gelezen in het fransche ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers*, mishagen buitengemeen aan de liberalen hier te lande, welke in hunne dagbladen zonder omwegen verklaren, dat die van de *Univers*, ter regtvaardiging van het gedrag der belgische katholieken, thans tot de grofste onwaarheden hunne toevlugt moeten nemen.

Gisteren heeft de *Univers* deze beschouwingen over den toestand van Belgie voortgezet en de toekomst van dit land in de allerdonkerste kleuren afgeschilderd, omdat de katholieken meer en meer worden medegesleept door de beginselen van het liberalismus, dat is van de revolutie. Als belangrijk mag de aanhef der laatste beschouwing van de *Univers* worden aangemerkt, dus luidende:

„Belgie is, zooals men weet, van revolutionairen oorsprong. Het verhovaardigt zich op dien oorsprong, en laat dan ook niet na, dien elk jaar door het geven van openbare feesten in herinnering te brengen. Belgie herdenkt dien oorsprong in de boeken; het beitelt de getuigenis van zijn ontstaan op de steenen der openbare gebouwen; het weidt aan dien oorsprong zijne tempelen; het prent zijnen kinderen eerbied voor denzelven in. Katholieken en liberalen zijn het te meer eens omtrent deze hulding in elken zin van de revolutie, omdat zoo de eerstgemelden de revolutie hebben ondersteund, de anderen haar op de krachtigste wijze hebben in de hand gewerkt door het verbreiden en populair maken hunner beginselen."

De *Univers* acht het noodig, daarbij de niet minder merkwaardige verklaring te voegen, dat hierin slechts *een feit*

wordt geconstateerd, en geenszins de meerdere of mindere waarde van dien oorsprong wordt onderzocht.

De hoofdstrekking der beschouwing is verder, dat *het regt van de snaphaan*, in beginsel erkend, regtstreeks leidt naar *het regt van den keisteen*; — dat het souvereine volk, 't welk vroeger *eene geheele grondwet* mogt verscheuren, volkomen bevoegd was om laatstelijk *eene halve constitutie* buiten werking te stellen; — eindelijk, dat de katholieke minderheid zeer wel heeft gedaan met de zitting van 16 November te verlaten, vermits zij daardoor heeft getoond, dat zij, te midden van de algemeene schipbreuk, ten minste hare waardigheid heeft weten te redden. Volgens de *Univers*, moet Belgie eemaal de gevolgen ondervinden van zijnen revolutionairen oorsprong, en is het niet mogelijk, dat het aan het gevaar van door het revolutionaire element te worden vernietigd, ontkomt.

— De partijen houden zich thans bezig met de naderende verkiezing van 13 December, ter vervanging van den heer *de Perceval*, als lid der Kamer. Het wordt meer en meer waarschijnlijk, dat de gematigde liberalen ook dit maal weder, door de democraten zullen worden overvleugeld. In de liberale kiezers-vereeniging der voorstad St.-Josse-ten-Noode is de heer *Goblet* als candidaat gesteld, met 27 stemmen tegen 11, welke op den heer *Watteeu* waren uitgebragt. Van deze beide ultra-liberalen is de heer *Goblet* de persoon aan welken door de republikeinsche *National* verreweg de voorkeur wordt gegeven.

Gisteren is in de Liberale Associatie alhier over den te stellen candidaat beraadslaagd, en is de candidatuur van den heer *Goblet* krachtdadig ondersteund, onder anderen, door den heer *Defré*, die zich daarbij op eene wijze heeft uitgelaten, welke aan de gematigde liberalen zeer heeft mishaagd. Deze laatsten hebben over het algemeen ten gunste van den heer *Watteeu* gesproken, dien zij tegen allerlei vreemde aantijgingen hebben moeten verdedigen, als: dat hij ridder was geworden onder het ministerie *de Decker*; — dat hij deel nam aan vele belangrijke industriële ondernemingen, en alzoo niet onafhankelijk genoeg was, enz. De gematigde liberalen hebben zich zelfs genoodzaakt gezien om hunnen candidaat te verdedigen tegen het verwijt, dat zijn 12jarig dochtertje, bij afwezigheid der ouderen, tijdens de afkondiging van het leerstuk der O. Ontvangenis, eenige lichten had ontstoken, even als de buren, omdat zij dacht dat een persoon van het koninkl. gezin jarig was.

BRUSSEL, 8 December.

De gedeputeerden hebben gisteren hunne werkzaamheden hervat. De minister van Financien heeft een ontwerp ingediend, waarbij een krediet wordt aangevraagd voor de kosten der begrafenis van wijlen den minister *Partoes*, mitsgaders een jaargeld van 3000 fr., voor diens moeder.

Nadat de heer *Vereycken* was benoemd tot bibliothecaris der Kamer voor den tijd van zes jaren, is de algemeene beraadslaging geopend over de begrooting van uitgaven. De heeren *Vermeire*, *Lelièvre* en *Prévinaire* hebben het woord gevoerd en onder anderen aangedrongen op de invoering van een gelijkvormig briefport van tien centimes, op de herziening van het tarief in eenen liberalen geest en op eene wijziging van de op het stuk der personele belasting bestaande bepalingen.

— De uitslag der stemming van de Liberale Associatie is thans bekend. Van de 576 stemmen heeft de heer *Watteeu* slechts 195 bekomen. Met 373 stemmen is de heer *Goblet* tot candidaat dezer vereeniging gekozen.

's GRAVENHAGE, 8 December.

Bij de woordenwisselingen in de bijeenkomst der Tweede-Kamer, in de zitting van gisteren, over de beteekenis, welke aan de woorden gematigd-liberaal behoort te worden gehecht, heeft de heer *v. Hall* doen opmerken, dat, als men spreekt van constitutioneel, het eene wet geldt, maar dat, als men gewaagt van liberaal, daarmede een algemeen gevoelen, eene stemming wordt bedoeld, bij welke de een verder kan gaan dan den ander raadzaam voorkomt. Hij heeft daarbij te kennen gegeven, dat hij het eens is met hen, die vermeenen, dat men niet behoort te werk te gaan, als of men het monopolie van het liberalismus in de hand had; dat hij steeds heeft gewenscht te behooren onder de gematigde liberalen, en derhalve gaarne eene matiging wil verbonden hebben aan het denkbeeld van liberalismus, als een temper voor hen, die te ver zouden willen gaan en geen regt begrip hebben van hetgeen het liberalismus behoort te wezen. Vermits nu Z. E. de minister van Binnenl. Zaken, met den heer *Thorbecke*, het denkbeeld van een gematigd liberalismus had verworpen, en had aangemerkt, dat de uitdrukking van een gematigd-liberaal bestuur wel wordt gevonden in een brief aan Z. M. den Koning, maar geenszins in het programma, heeft hij verklaard, Z. E. in dat opzigt niet wel te hebben begrepen.

Na eene aanmerking van den heer *Thorbecke*, nopens de liberale gezindheid van den vorigen spreker, de verklaring van den minister, dat hij de bedoelde woorden had opgevat in den zin van gematigd-constitutioneel, en de herhaalde opmerking van den voorzitter, ten aanzien der orde van de beraadslaging, is de woordenwisseling besloten met de verklaring van den heer *Thorbecke*, dat hij niets anders had willen zeggen, dan dat voor het woord liberaal een vaste maatstaf in de Grondwet moet worden gevonden.

Het voorstel van den heer *v. d. Linden*, betreffende de verhooging der kosten voor de Leydsche Universiteit, is ondersteund door de heeren *Wintgens*, *Godefroi*, *v. Nispen*, *v. Akerlaken* en *Elout*.

Ten aanzien van het misbruik, 't welk wordt gemaakt van art. 86 der armen-wet, heeft de heer *ten Cate* aangemerkt, dat daarin zou kunnen worden voorzien door het weglaten van de laatste al. van hetzelve: „tot dat zij gedurende vijftien achtereenvolgende maanden, of langer, geen onderstand hebben gevraagd, of verkregen", en dat de oorzaken van de min gunstige werking van dit art. minder bij de kerkelijke, dan wel bij de burgerlijke besturen moeten worden gezocht.

De telegrafie heeft bedenkingen uitgelokt van de heeren *v. Hoevell* en *Thorbecke*, wegens het weigeren eener concessie voor den aanleg eener onderzeesche telegrafische verbinding, 't welk ten gevolge heeft gehad, dat een kabel, welke anderzins in de rigting van Nederland zoude zijn gelegd, met het doel van een telegrafisch verband van Engeland met Indie, thans in de rigting van Hanover is daargesteld; en het verleenen eener nieuwe concessie aan de bestaande maatschappij, met uitsluitend voorregt voor den tijd van vijftien jaren.

De minister heeft daarop geantwoord, dat de concessie is geweigerd, in het belang eener wenschelijke mededinging; dat dergelijke mededinging plaats heeft, indien beide de maatschappijen bestaan, maar dat, indien de eene hare concessie aan de andere verkoopt, of haar verdrukt, de overblijvende de regeling van het tarief in handen bekomt.

— Uit het eindverslag van het gewijzigd ontwerp, betreffende het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting, de kosten van het departement van Oorlog, blijkt, dat 43 leden aan het onderzoek van hetzelve in de Afdeelingen hebben deelgenomen. Onderscheidene dezer leden hebben verklaard, volstrekt niet intestemmen met het gevoelen van hen, die eene organisatie van het leger bij de wet verlangen. De meerderheid heeft zich echter voor dergelijke wet verklaard, als welke de grondslagen van een aannemelijk cijfer dezer begrooting zoude moeten opleveren.

Wat de onderwerpelijke voordragt aangaat, heeft de meerderheid der tegenwoordige leden verklaard, niet genegen te zijn, hare onvoorwaardelijke goedkeuring aan dezelve te verleenen, vermits het eindcijfer naar hun gevoelen nog te hoog is om op den duur te kunnen worden aangenomen; — dat, ofschoon het ontwerp in zeker opzigt als eene krediet-wet moet worden aangemerkt, dit karakter daarbij niet voldoende is in acht genomen. De wijze om daaraan te gemoet te komen heeft breedvoerige beraadslagingen uitgelokt. Ten slotte heeft men zich beklaagd over het opgelegd geheim, wegens het verhandelde in het laatst gehouden committé-generaal, waarvoor geene voldoende gronden zouden bestaan.

— In de zitting der Tweede-Kamer van heden is beraadslaagd over Hoofdstuk V der begrooting voor de Hervormde Eeredienst.

De heer *van Eck* zegt, dat hij steeds gestemd blijft tegen het behoud der departementen van Eeredienst; — dat hij in het voorleden jaar in het breede zijn gevoelen deswegens heeft uiteengezet en alleen thans wil aanmerken, dat ingeval hij thans tegen dit hoofdstuk stemt, dit geenszins geschiedt uit gebrek aan hoogachting, of sympathie voor den aan het hoofd van het departement geplaatsten minister. De genoemde bewindsman beweert, dat het departement *voor alsnog* noodig is, en erkent daardoor de noodzakelijkheid van het kwaad. Hij acht zich verpligt te vragen, welke werkzaamheden het behoud van het departement wettigen.

De heer *van Lijnden* vraagt inlichtingen, eensdeels omtrent de afgescheidene gemeenten, in welker belang hij verlangt, dat gelden, al zijn die dan ook gering, op de begrooting zullen worden uitgetrokken, en voorts omtrent de aangelegenheid van den Israeliet, wiens belangen te Bologna zijn gekrenkt. De dagbladen hebben gemeld dat de Regering zich deze zaak heeft aangetrokken. Spr. vraagt, of dit werkelijk zoo is en welke de gevolgen zijn geweest der tusschenkomst van de Regering.

De heer *v. Deinse* verklaart zich voor het behoud der departementen van Eeredienst, waaraan men grootendeels de godsdienstige vrijheid te danken heeft, welke de burgers hier te lande bezitten. — De heer *Elout* dringt mede aan op het verstrekken eener tegemoetkoming in het belang der afgescheidene gemeenten, en verklaart zich tegen het collatie-regt, zooals het thans wordt uitgeoefend. — De heer *van Hoevell* brengt de aangelegenheid der kerkelijke pensioenen ter spraak en verlangt de spoedige regeling van dat zoo belangrijke onderwerp. — De heer *ten Cate* hoopt, dat de minister de bezwaren, welke die regeling in den weg staan, zal kunnen wegnemen.

Z. E. de minister heeft de ter spraak gebragte aanmerkingen in 't breede beantwoord, en de gronden ontwikkeld, welke, naar zijne overtuiging, voor het behoud van beide de departementen van Eeredienst pleiten. Deze gronden vindt men, naar zijn inzien, in de eigenaardige moeijelijkheden, welke uit een overgang van de regten, aan eene heerschende Kerk verbonden, vereenzelvigd met het staatsbestuur, tot eenen toestand, in welken de Kerk van den Staat is afgescheiden, moeten ontstaan, en waarin zoo vele verschillende verordeningen, betreffende het armwezen, het onderwijs, de begrafenis-regten, de kerkelijke pensioenen enz. betrokken zijn; — op dat aan al de kerkgenootschappen gelijke bescherming zal worden verleend, zonder in hunne vrijheid te worden verkort.

Verder heeft de minister verklaard, dat er van de afgescheidene gemeenten geene aanvragen zijn gedaan tot geldelijke ondersteuning; — dat, ter zake van de uitoefening van het regt van collatie, geene klagten zijn ingekomen, en dat, indien het mogt blijken, dat daaruit eenig bezwaar ontstond, de koninklijke collator zeer gewis bereid zoude worden gevonden, om dit regt te laten rusten; — dat de zaak der kerkelijke pensioenen wordt onderzocht, en, naar het inzien des ministers, bij de wet moet worden geregeld.

Verder heeft de minister verklaard, dat het gebeurde met *Mortara* dadelijk de aandacht der Regering, ter zake der hier te lande heerschende volkomene vrijheid van geloofsbelijdenis, heeft opgewekt, en dat wel te meer, omdat daarbij wordt gewezen op een geloofsartikel eener Kerk, tot welke een zoo groot aantal onzer landgenooten behoort; — dat de zaak een onderwerp is geworden van de overweging van het bestuur, en dat het bewind zich verpligt heeft gevonden, om het zijne aan te wenden, om, zoo mogelijk, eene herhaling van dergelijk bedrijf te verhoeden; — dat de Regering er niet aan heeft gedacht, om in dit opzigt een vertoog tot het pausselijk bewind te rigten, als te veel prijs stellende op de onafhankelijkheid van de uitoefening van haar eigen staatsgezag, maar zich heeft bepaald bij het gelasten van haren gezant te Rome, om aan het pausselijk bestuur den indruk kenbaar te maken, welken het gebeurde hier te lande heeft te weeg gebragt, en het niet ondienstig heeft geacht, dat dit bewind zoude weten, dat de nederlandsche Regering de bedoelde gebeurtenis als zeer betreurenswaardig beschouwt.

Bij stemming is het *zesde* hoofdstuk, met 48 tegen 4 stemmen, aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Reinders*, *v. d. Veen*, *v. Eck* en *Hengst*.

Bij de beraadslaging over het *zevende* hoofdstuk (de R. K. Eeredienst) heeft eene woordenwisseling plaats gehad tusschen Z. E. den minister en de heeren *Meeussen* en *v. Nispen* over de verbindende kracht van zeker besluit van 1824 op het bouwen van kerken.

Ten slotte is ook dit hoofdstuk, met 51 tegen 5 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Westerhof*, *Reinders*, *v. d. Veen*, *v. Eck* en *Hengst*.

Daarop zijn de beraadslagingen geopend over het *achtste* hoofdstuk (Marine); hebben de heeren *v. Franck*, *S. v. 's Grav.* en *Hugenholtz* daarover het woord gevoerd, en is de vergadering tot morgen gescheiden.

HAARLEM, 8 December.

In een der londensche ochtendbladen van heden wordt de benoeming aangekondigd van den heer *H. Rumbald* tot britsch gezant te Peking.

De dames-bestuurderessen van de Johanna-bewaarschool te Purmerend hebben met dankbaarheid ontvangen van H. M. onze geëerbiedigde Koningin een prachtig canapé-kussen voor de verloting ten behoeve dezer instelling.

— In November is bij den Rijn-spoorweg ontvangen van personen *f* 76,066; van goederen *f* 49,700; in direct verkeer met Duitsland *f* 17,904; te zamen *f* 143,700, te weten, *f* 9593 meer dan in November 1857.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 8 December. Den 7den dezer in Texel binnengekomen: *Justitia*, Schuldt, Malaga; *Fox*, King, Jarmouth; *Geerdina*, Flik, St. Petersburg; *Sarah*, Zeeman, Nerva; eene russische brik, de naam onbekend, ligt quarantaine; en uitgezeild: *Stad Leyden*, Dekker, Singapore; *Hermanus Isaac*, Brannstahl, Kaap de Goede Hoop; *Plata*, Koch, Suriname; *Clio*, Roskamp en *Burgermeister Sture*, Hinrichs, beide naar Konstantinopel; *Cattina*, Martinolich, Triest; *Wilhelmine & Henriette*, de Boer, Napels; *Vriesland*, Boontje, Londen; *Catharina Hoffland*, Hazewinkel, Liverpool; *Eleanor*, Watson en *Fancy*, Beth, beide naar Newcastle; de stoomb. *George V*, Harburg. Wind o.

Den 7den dezer in Helvoet niets binnengekomen, doch uitgezeild: *Fop Smit*, Hoefman, Batavia via Brouwershaven; de stoomb. *Levant*, Havre; *Patriot*, White, *Isla*, Rodger, *Curlew*, Weth, *Jacoba*, Schultz en *Jupiter*, Klenow, alle 5 naar Newcastle; *Geertruida*, Drentz, Sunderland; *James Goudie*, Nock, Engeland.

Den 7den dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Hugo Grotius*, Zweede, Batavia naar Rotterdam.

Den 23sten Nov. te Konstantinopel binnengekomen: *Willem Cornelis*, Konter en *St. Vitus*, Middel, beide van Galatz naar Falmouth; 24 dito *St. Helena*, Sterkenburg, Rotterdam.

SIMONSBAAI, 19 September. Het schip *Erasmus*, kapt. van Heiningen, van Londen naar Singapore, alhier binnengeloopen, heeft van 16 tot 19 Sept. hevige n. w. stormen doorgestaan en daardoor het roer verloren en meer andere zware schade bekomen.

LISSABON, 28 November. Het schip *Egmond*, kapt. Meijer, van Amsterdam naar Suriname, alhier met schade binnengeloopen, moet een gedeelte der lading lossen om te repareren.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

8 *December* 1858. 4 1/2 *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*
NEDERLAND.			
Thesaurie 5 p	—	—	—
Ned. Bank 4 "	—	—	—
W. Schuld 2 1/2 "	63 7/8	64 3/16	63 15/16
" . 3 "	75 7/16	9/16	—
" 4 "	97 3/4	7/8	—
Amort. Sd. 3 "	92 3/4	—	—
Handl. Ms. 4 1/2 "	141 3/4	—	—
O. I. Leen. 4 "	97 11/16	—	—
Holl.-Spw. . .	—	—	—
Leening 4 1/2 p	—	—	—
Rijn-Spw. 4 1/2 "	—	—	—
M. Weldd. 4 "	—	-	
BELGIE.			
Cert. W. S. 2 1/2 p	52 3/4	—	—
" *Rots.* 2 1/2 "	53 3/8	—	—
FRANKRIJK.			
Certif. . . . . 3 p	—	—	—
SPANJE.			
Oblig. . . . . 1 1/4 p	30 3/16	1/4	—
" . . . . 3 "	46	—	—
" Bin. 3 "	42 1/16	3/16	42 1/8
Am.-Schuld	—	—	—
Bew. Coup.	6 1/8	1/4	—
PORTUGAL.			
Oblig. . . . . 3 p	47 1/8	5/16	—
" 1856. 3 "	45 3/4	13/16	—
" Uitgest. .	—	—	—
RUSLAND.			
Hope & C°. 5 p	106 1/2	—	—
" 5 "	104 1/8	—	—
Certif. Obl. 5 "	91 7/8	92	—
" " 4 "	86 5/16	—	—
" *Stiglitz* 4 "	—	—	—
" N. 4 "	—	—	—
" 54 5 "	98 1/4	—	—
" 55. 5 "	102 3/16	5/8	—
" Hamb. 5 "	—	—	—
" Lond. 5 "	—	—	—
" " 4 1/2 "	—	—	—
Insch. . 6 "	66 1/4	5/16	—
Cert. . 6 "	66 3/8	7/16	—
POLEN.			
Aand. 1835. *f*	157 1/4	—	—
Oblig. . . . . 4 p	82	—	—
PRUISSEN.			
Oblig. . . . . 4 1/2 p	—	—	—
Aand. 54. 3 1/2 "	208 1/4	—	—

	van	*tot*	*gebl.*
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
" " 4 "	63 1/2	—	—
" Met. 5 "	78 1/8	3/16	—
" r. Amst. 5 "	87 3/8	7/16	—
" Nat. 5 "	78 1/2	11/16	78 9/16
" 54. 2 1/2 "	39 9/16	5/8	—
Wener Bank *f*	—	—	—
" . . "	—	—	—
" 4 p	—	—	—
NAPELS.			
Cert. L. B. 5 p	105 1/2	—	- -
" *Rots.* 5 "	—	-	—
DENEMARKEN.			
Obl. Lond. 5 p	100 1/4	—	—
" 3 "	—	—	—
BRAZILIE.			
Geldl. 24. 5 p	99 5/8	—	—
" 39. 5 "		—	—
" 43. 5 "	—	—	
" 52. 4 1/2 "	—	—	—
SARDINIE.			
. . . . 5 p	—	—	—
PERU.			
Geldl. 54. 4 1/2 p	—	—	—
" Parijs. .	—	—	—
ECUADOR.			
Obl. 1855. 1 p	16 1/4	7/8	—
VENEZUELA.			
Obl. 6 th. 4 1/2 p	40 1/2	11/16	—
" Uitg. 2 1/2 "	15 1/8	3/16	—
GRENADA.			
Oblig. . . . . 3 1/2 "	20 1/8	3/16	20 1/8
" Uitg. . .	5 3/4	—	—
MEXICO.			
Oblig. . . . . 3 p	18 5/16	3/8	—
N.-AMERICA.			
Philad. *Hope f*	800	—	—
" Lt. B.	880	—	—
" *Rots.* 6 "	—	—	. . .
Am. Bankact.	—		—
Ill. Spw. Aand.	—	—	—
" Obl. C. B. 7 "	84 3/4	—	. .
Louisiana 5 p	—	—	—
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825 p.	—	—	—

Russische spoorweg 80; volgefourn. dito *f* 244 1/2 à 3/4; Frans. Oostenr. dito *f* 131 à 1/2. Land Warrants 4 13/16. Galverton spooorweg 86 1/2. — Beleening 3 1/2. Prolongatie 3 1/2. Disconto 3 1/2.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

J. BRASKAMP, *waarnemend President.* IJ. DE KOCK, *Secretaris.*

Binnenl. fondsen lusteloos; spaansche, met kooplust, hooger in prijs; oostenrijksche mede williger; amerikaansche prijshoudend.

LONDEN, 8 December. De 3 pc. gecons. resc. 98 1/4 à 5/8.

PARIJS, 8 December. De 3 pc. renten 73 fr. 35. Spanje 3 pc. 43 1/4.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 8 December. *Tarwe* onveranderd stil; 135 ℔ w. b. Pools. *f* 342; 133/4 ℔ dito *f* 333, *f* 337; 132 ℔ Nassaud. *f* 290; 134 ℔ j. Bovenl. *f* 280; 127 ℔ Gron. *f* 240; 118 ℔ Waard en Groet *f* 197. — *Rogge* zonder notering. — *Garst* prijsh.; 114, 115 ℔ Deens. *f* 182, *f* 187; 110 ℔ fijne Zweeds. *f* 168. — *Boekweit* prijsh.; 120 ℔ Holst. *f* 190; 115 ℔ Sleesw. *f* 170; 121 ℔ p. Fransch-Vlaams. *f* 173. — *Koolzaad* dadelijk prijsh. op levering van het volgend najaar *f* 3 hooger; Vries. *f* 426; gering *f* 344; op 9 vat, Dec. *f* 459; April *f* 468; Oct. *f* 435. — *Lijnzaad* in een doen; 105 ℔ Petersb. *f* 205; 110, 111 ℔ Calcutta *f* 360; 110, 111 ℔ Bombay *f* 367 1/2.

AMSTERDAM, 8 December. *Raapolie* flaauw; ord. cond. *f* 45; vliegend *f* 43 3/4; p° Mei 1859 *f* 43 à *f* 42 3/4. *Lijnolie* ord. cond. *f* 31 3/4; vliegend *f* 30 1/2; p° Maart 1859 *f* 30 1/2 à *f* 30 1/4; p° April *f* 31 à *f* 30 3/4; p° Mei *f* 31 1/4 à *f* 31. *Hennepolie* ord. cond. *f* 36 1/4.

237ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der derde Klasse.

3de Lijst. N°. 11764, een prijs van *f* 5000. N°. 12136, een prijs van *f* 2000. N°. 4903, een prijs van *f* 1500.

Door den kerkeraad der waalsch hervormde gemeente te Delft is beroepen ds. *J. G. L. Nolst Trenité*, pred. te Utrecht.

*** ONTVANGEN.

Ter vrije beschikking van het burgerlijk Armbestuur te Haarlem, een bankb. gr. *f* 100. Voor welk bedrag aan de huiszittende armen op vrijdag den 10den Dec. a. s. rijst zal uitgedeeld worden.

*** Met vernieuwden dank ontvangen voor den „huisvader" (H. C. 7 en 11 Nov.) door ds. *Boot*, van K. S. *f* 2,47 5; bij ds. *van Dissel*, door bemiddeling van den heer P. A. M. te Utrecht *f* 18; van . . . . . *f* 5; uit *Zeeuwsch-Vlaanderen*, door tusschenkomst van K. P., van ds. K. te Biervliet *f* 10; van B. G. te Aardenburg *f* 10; verschillende giften, te zamen *f* 30. Totaal *f* 50.

Bladel, 4 *December* 1858.

*** TOEGANG-KAARTEN VOOR „*WETEN EN WERKEN*,"
zijn te verkrijgen tusschen 12 en 1 uur des morgens, ten huize van J. VAN GEUNS, Bakenessergracht, zoo voor Heeren Leden en Donnateurs, welke een tweede Exemplaar verlangen, als voor de Toehoorders die nog geene Kaart mogten ontvangen hebben.

*** Bevallen van een' ZOON *PHILIPPINA VRIEZEKOLK*, geliefde Echtgenoot van H. WILLEMSTIJN.
GORINCHEM, 5 December 1858.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON *J. C. ROELANTS — JONKER.* Eenige kennisgeving.
SCHIEDAM, 5 December 1858.

*** Bevallen van een ZOON *P. J. VAN VLIET — HARTOG.*
KROMMENIE, 5 December 1858.

** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *CLARINA LAMBERTINA ALBACH* geboren *ROGGEVEEN.*

AMSTERDAM, den 5den December 1858.
Eenige kennisgeving aan Familie en Vrienden buiten deze Stad.

** Den 6n December 1858, is te MOORDRECHT, bevallen van eene DOCHTER, *J. A. VAN HOUWENINGE*, geboren *HOOGENDIJK.*

** Mijne geliefde Echtgenoot *J. G. HAGEMAN*, beviel heden morgen vrij voorspoedig van een' ZOON.
OUDSHOORN, den 6den December 1858. A. SEGERS.

** Heden beviel, hoewel ontijdig, doch zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *ANNA HERMINA BRONDGEEST*, geliefde Echtgenoot van
AMSTERDAM, 6 December 1858. H. VAN LEEUWEN.

** Heden overleed te *Bloemendaal*, bij *Haarlem*, in den ouderdom van ruim 40 jaren, onze geliefde Zuster ANTONIA NIEUKERK. C. M. NIEUKERK,
GORINCHEM, 2 December 1858. Wed. *L. de Beer.* *Uit aller naam.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Bij het schielijk afsterven van onzen onvergetelijken Vader STEVEN BOSSERS, slechts 9 dagen geleden, atelden wij, zijne 5 alle nog minderjarige Kinderen, onze hoop op onze zorgvolle Moeder DINGENA DARGÉE, die mede aan het ziekbed gebonden lag; doch ook deze hoop ontzonk ons, daar het Gode in zijne ondoorgrondelijke Wijsheid behaagde heden ook haar in 50jarigen ouderdom onverwachts van ons weg te nemen.

Met diepen weemoed en rouw staren wij met de hoogbejaarde Moeder der overledene en hare Broeders en Zusters ook haar na, in de hope des zaligen wederziens.
'S GREVELDUIN-CAPPEL, den 2den December 1858. *Uit aller naam,* ADRIANUS BOSSERS.

** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 71 jaren, mijne geliefde Zuster MARIA CATHARINA KOLFF. J. VAN SANTEN KOLFF.
ROTTERDAM, 2 December 1858.

** Heden overleed tot onze diepe droefheid, onze veelgeliefde Zoon GERRIT, in den ouderdom van 30 jaren.
ROTTERDAM, 3 December 1858. D. A. SCHUURMANS. C. SCHUURMANS, RIPPING.

** Heden overleed tot onze bittere droefheid ons dierbaar eenig Kind WILLEM FREDERIK LODEWIJK, in den ouderdom van ruim 10 maanden.
HELDER, 3 December 1858. J. P. A. LAPIDOTH. A. E. LAPIDOTH, MOLL.
Eenige kennisgeving.

** Heden overleed alhier, in den ouderdom van 23 jaren, mijn hartelijk geliefde Zoon Mr. GERRIT NOORDINK, Advocaat, diep betreurd door mij, mijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen.
ENKHUIZEN, 3 December 1858. A. J. T. MOEREL, Wed. *Noordink.*
Eenige kennisgeving.

** Heden werden wij diep bedroefd, door het overlijden van onze veelgeliefde Dochter ANNA MARIA CATHARINA, in den jeugdigen leeftijd van bijna twintig jaren.
OOSTER-BLOKKER, 5 December 1858. H. J. DE HAART. W. H. DE HAART, geb. VAN DEN STEEN.

** Heden overleed, na eene ziekte van weinige dagen, mijn geliefde Echtgenoot SJOERD JELLES EELKEMA, in den ouderdom van ruim 59 jaren.
DEVENTER, 4 December 1858. A. BREDENOORD. Wed. *S. J. Eelkema.*

** Tot onze bittere droefheid en die zijner Broeders en Zusters, overleed heden morgen circa drie uren, ten onzen huize, in den ouderdom van nauwelijks 33 jaren, onze hartelijk geliefde Zoon HERMAN, Ontvanger van de In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te *Holterhoek* (Gelderland). H. J. WICHERS AZN. H. D. WICHERS — PETERS.
DELFTZIJL, den 5den December 1858.
Familie en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

** Heden overleed, in den ouderdom van 60 jaren, GEERTRUIDA PETRONELLA DE VROOM, geliefde Echtgenoote van J. DE KONINGH Cz.
ENKHUIZEN, 5 December 1858.

** Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, ons oudste Kind SARAH PAULINE, in den leeftijd van 5½ jaren. F. N. BARFOED.
AMSTERDAM, 5 December 1858. SARAH BARFOED, geb. FELL.

** ARNHEM, den 6den December 1858. Heden overleed tot onze droefheid, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwd-Vader, H. VAN RIJSEWIJK, na een langdurig lijden van meer dan vier jaren, in den ouderdom van ruim 77 jaren.
Uit aller naam,
W. H. HAVERKORN VAN RIJSEWIJK.
Eenige kennisgeving.

** Heden morgen, ten drie uren ontsliep, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer ALBs. RUYS, in den ouderdom van ruim twee en veertig jaren. Wat ik en mijne vijf Kinderen, waarvan sommigen nog te jong zijn om dien grooten slag te beseffen, in den braven Man en huisvader verliezen, kunnen alleen diegene gevoelen die den overledene van nabij gekend hebben. De hoop op een zalig wederzien zal alleen in staat zijn om de smarten van mijn groot verlies eenigzins te lenigen. Wed. ALBs. RUYS.
VEESSEN, 6 December 1858. A. NEUTEBOOM.

** Heden overleed tot onze diepe droefheid, een onzer lievelingen LUCIE VICTOIRE, in den ouderdom van ruim 19 maanden. W. J. GESELSCHAP, Predt.
IJSSELMUIDEN, 6 December 1858. L. P. C. O. GESELSCHAP, BURNAND.

** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot ELISABETH AUGUSTINA VAN DOORN, in den ouderdom van 34 jaren, mij nalatende 3 Kinderen, te jeugdig om hun onherstelbaar verlies te beseffen.
AMSTERDAM, 3 December 1858. H. B. BAKKER.
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Heden overleed, na eene korte doch hevige ziekte, in den ouderdom van 49 jaren, ELISABETH BEERSTECHER, geliefde Echtgenoot van J. F. DRUGHORN.
AMSTERDAM, 6 December 1858.

A Z.

** Aan onzen geliefden Vader, verdere Familie, Vrienden en Weldoeners, roepen wij bij ons vertrek naar de Kaap de Goede-Hoop, een hartelijk **vaarwel** toe.
Nieuwediep, den 6den December 1858. H. P. VAN DER POST. E. G. P. VAN DER POST. DIDIÉ ZAALBERG.

** Ieder die iets te vorderen heeft of onder zich mogt hebben van of verschuldigd mogt zijn aan Mejufvrouw HELENA DE GRAAF, *Consentmoeder van het Huiszittenhuis*, laatst gewoond hebbende in de Leidsche Kruisstraat alhier, en die den 11den October 1858 hare woning verlaten heeft, gelieve daarvan opgaaf te doen ten Kantore van den Notaris BRUNO TIDEMAN, te Amsterdam, op de Keizersgracht over de Westerkerk.

** GRANDE SOCIÉTÉ DES

CHEMINS DE FER RUSSES.

Le Conseil d'Administration de la Grande Société, désirant donner satisfaction à la demande qui lui a été faite par un grand nombre d'Actionnaires, de pouvoir libérer les Actions de la 1ère Emission, sur lesquelles il n'a été versé jusqu'à présent que 37 Rbls. 50 Cop., a l'honneur de porter à la connaissance du public, qu'à partir du 1er Janvier 1859 il est accordé aux Actionnaires la faculté de verser la **Somme de 87 Rbls. 50 Cop.**, restant à appeler sur les Actions susdites.

Un Avis ultérieur fera connaître la manière dont cette libération devra être operée.

** H. DE WIT Dz. Onderwijzer te Oostzaan, vraagt eenen HULP-ONDERWIJZER, tevens in staat om bij de Openbare Godsdienst in het voorzingen behulpzaam te zijn. Het salaris is boven Kost, Inwoning, Bewasschen en Benaaijen, 70 Gulden, hetwelk echter bij de nieuwe regeling volgens de wet, aanmerkelijk staat verhoogd te worden. Men vervoege zich liefst in *persoon* of anders met *gefrankeerde* Brieven bij bovengenoemden Onderwijzer.

Een' Prot. **HULP-ONDERWIJZER**, kan vóór of met Februarij op gunstige voorwaarden geplaatst worden. Adres *franco*, onder No. 57, aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

** OUDERS EN VOOGDEN.

Door sterfgeval biedt zich bij eene fatsoenlijke Familie, te *Amsterdam*, de gelegenheid aan tot het plaatsen van *een of twee* JONGE LIEDEN van de P. G., van 15 jaren of ouder. Men zoude tevens genegen zijn tot het geven van *Kost, Bewasschen* en *Benaaijen.* Ouders of Voogden, kunnen zich verlaten op een gepast opzigt en eene fatsoenlijke behandeling. Iemand nadere informatie begeerende adressere zich, met opgave van naam, met *franco* Briefjes, onder de Letters O. G. Z., bij den Boekhandelaar J. D. SYBRANDI, te Amsterdam.

** Een gepasporteerd MILITAIR, die van zijn pensioen leeft, die met een paard weet omtegaan, en eenig tuinwerk verstaat, kan gelegenheid vinden, bij zijn pensioen *f* 3 per week te verdienen, op eigen kost en buiten 'shuis wonende. Deze gelegenheid bestaat op een Dorp in Noord-Holland, nabij Amsterdam. Gegadigden moeten zich adresseren onder Lett. H. M., *franco* bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD en ZOON, Beursteeg E 188 te Amsterdam. Goede getuigschriften zijn vereischte.

** Voor eene niet talrijke Kostschool in de nabijheid van Amsterdam, verlangt men met 1° Februarij e. k. als tweeden Ondermeester: IEMAND van de P. G., die 't Fransch vlug spreekt en tevens in het onderwijs de overige leervakken kan behulpzaam zijn. Eenige vorderingen in de beginselen der Wiskunde en in eene of meer andere vreemde Talen kan tot aanbeveling strekken. Men adressere zich *franco* onder Letters A. P., bij de Boekhandelaars SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL EN BAKKER te Amsterdam.

** Twee VOERMANS KNECHTS worden dadelijk gevraagd met bewijs van goed gedrag en bekwaamheid in het rijden alsmede vrij van sterken drank. Te vervoegen in *persoon* aan de Stalhouderij *de Toelast* te Alkmaar. Brieven *franco*, gene dan die welke altoos bij het vak gewoon, komen in aanmerking.

GAS—FITTERS.

Bekwame GAZ-FITTERS, kunnen dadelijk werk bekomen aan de Gasfabriek te Haarlem.

** Eene Jufvrouw van de P. G., biedt zich aan als JUFVROUW VAN GEZELSCHAP en geheel of gedeeltelijke besturing van het Huishouden; zij is eenige jaren in die betrekking geweest en kan goede getuigen produceren. Adres onder Letter P., aan den Boek- en Kunsthandelaar J. C. ESTOR JR. te 's Gravenhage.

** Een Duitsch BURGERMEISJE zag zich gaarne tegen Februarij a. s. geplaatst als Kamenier, Linnenmeid of ter verzorging van Kinderen. Zij is zeer goed bedreven in het Naaijen, Mazen, Borduren, Strijken enz., en voorzien van goede getuigschriften. Adres *franco*, onder Letter A., bij de Boekhandelaars BROESE & COMP te Breda.

** Een *ongehuwd Predikant*, op een klein dorp in N.-Holland, vraagt tegen Januarij e. k. eene DIENSTMEID of BURGER-WEDUWE, P. G., die zich met de zorg voor de *geheele* huishouding kan belasten. Alleen zij, die bewijzen van eerlijkheid en zedelijk gedrag kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Brieven *franco*, onder Lett. L., aan P. ENGELS, Boekhandelaar te Leyden.

** Men vraagt te Amsterdam tegen 1 Februarij, eene KEUKENMEID, die tevens het Huiswerk met verrigten en eene KINDERMEID in alle opzigten geschikt voor haar vak, beide van de P. G. en tegen een loon van *f* 60. Zij moeten vroeger als zoodanig gediend hebben en daarvan voldoende getuigschriften kunnen overleggen. Adres *franco*, onder de Lett. Y. Z., bij de Boekverkoopers GEBROEDERS KRAAY, Buitenkant U. 83, te Amsterdam.

** Eene KEUKENMEID van de Prot. Godsd., van middelbaren leeftijd, goed kunnende Koken en van goede getuigen voorzien zag zich gaarne met 1° Feb. e. k. geplaatst. Reflecteerenden worden verzocht zich te adresseren met *franco* Brieven Lett. M., aan de Boekh. GEBROEDERS HENDRIKSEN te Rotterdam.

AANBESTEDING.

Kerkvoogden der Hervormde Gemeente, *en de Commissie van beheer der Vicariegoederen te* TUIL, *Gemeente Haaften*, zijn voornemens op Woensdag den 22sten December 1858, des middags ten 12 ure, in het *Districtshuis* te Tuil, in het openbaar **aantebesteden:**

Het AFBREKEN van de tegenwoordige en het BOUWEN eener NIEUWE PREDIKANTS-WONING en SCHUUR, aldaar.

Het Bestek ligt in *het Stads-Koffijhuis* te Zalt-Bommel en met de Teekening in het *Districtshuis* voornoemd ter inzage. Nadere inlichtingen te verkrijgen bij den Architect D. J. ITZ, te Zalt-Bommel, door wien op 21 December e. k., des voormiddags ten tien ure, aanwijzing in loco zal gedaan worden.

HET BESTUUR DER HAVELOOZE SCHOOL TE UTRECHT,

hoopt den reeds aangekondigden BAZAR ten behoeve dier Inrigting, te houden op Dingsdag, Woensdag en Donderdag 14, 15 en 16 Dec. des namiddags van 12 — 4 uur.

Deze verkooping zal plaats hebben ten huize van Mevr. de Douairière *van Ittersum*, Janskerkhof hoek van de Boothstraat No. 608. **De toegang is voor een ieder opengesteld.**

** **TE HUUR TE DELFT,**

om terstond te aanvaarden: Een zeer logeabel HEERENHUIS, op een der fraaiste standen (der Hypolitus-Buurt), met tien groote Kamers, behalve de kleinen; voorts met TUIN, ruime Keuken, Kelders en Zolder en voorzien van goed Water en alle verdere Benoodigdheden en Gemakken. In *persoon* of met *franco* Brieven, Letter G., te bevragen bij den Boekhandelaar W. BEETS, te Delft.

** Men verlangt TE KOOP of TE HUUR, eene Rentgevende BOUWING, met 20 à 50 Bunders BOUW- en WEILAND, KLEI- of ZANDGROND, met de noodige GEBOUWEN, in of nabij een Dorp, gelegen aan een der Hoofdwegen, liefst in de prov. Utrecht of Gelderland.

Opgaaf der Situatie, Koop- of Huurprijs enz., onder Letter A., bij den Boekverkooper J. GREVEN, te Utrecht. Brieven *franco*.

** **HOUTVEILING** in de Bosschen van Adrichem, onder Wijk aan Duin, op Zaturdag den 11den December 1858, van allerhande soorten zwaar HAKHOUT.

** HOUTVERKOOPING te *Zuid-Schalkwijk*, in het Groote Bosch, op *Zaturdag* den 11den December 1858, des morgens ten 11 uren: Van eene groote partij zwaar *Esschen, Elzen* en *Willigen* HAKHOUT; kunnende te water en te land worden vervoerd.

** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 13den December 1858, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene extra mooije, nieuw aangevoerde partij Greenen en Vuren, **Dramsche, Frederikstadsche**, Bijhavensche, **Riga, Narva** en Dantziger Balken; Noordsche Spieren; **Riga Platen, Wijburger, Dantziger** en Noordsche Deelen; Narva Sparren en Sparhouten, Battings, Juffers, Ellens, Colters, Eikenhout; een partijtje **New-Orleans Pijpduigen** en andere HOUTWAREN. Liggende in den Binnenkant en op den wal.

Galanterie-Winkelwaren.

L. GIJSELMAN & ZOON, Makelaars, zullen op Dingsdag den 14den December 1858 en volgende dagen, in het Lokaal *de Zon*, ten overstaan van den Notaris Mr. C. J. DIEMONT, Verkoopen: Eene keurige partij

GALANTERIE-WINKELWAREN,

waarbij vele net bewerkte Quincailleriën, Luxe-Artikelen, Porseleinen, geslepen Glaswerk, Cartonnages, Papeteries, Schrijfbehoeften, Parfumeriën en Borstelwerk; voorts eene partij gelakt en gebruineerd Blikwerk; Magazijnstellingen enz. De Notitie is in tijds verkrijgbaar, en de goederen Zaturdag en Maandag bevorens voor een ieder te zien.

** A. B. VAN DER VIES, J. W. MIJNSSEN en OTTO VAN DER VIES, Makelaars, zullen op Dingsdag en Woensdag 21 en 22 December 1858, 's morgens ten 10 ure en des namiddags ten 5½ ure precies, in *den Garnalen Doelen*, op den Cingel, te Amsterdam, Verkoopen: Eene exquise partij van circa 1300 koopen

JAPANSCHE EN CHINEESCHE GOEDEREN,

als: s. f. Japansch Lakwerk, 156 douz. s. f. blaauw en gecoul. Japansch Porselein, Vazen, een rijk gesorteerde partij Chineesche, Japansche en Oost-Indische MANUFACTUREN, als: madras en zijden Dekens, Crêpe Doeken, 100 douz. s. s. f. ananas en bananen Zakdoekjes met randen, Bananen robes, 228 p. s. graslinnen Zakdoeken 10 per ps. 76 geborduurde graslinnen Zakdoeken, zijden Damast, Cabaaijen, Foulards, Vloszijde enz. en eindelijk eene partij CHINEESCHE GOEDEREN, als: Vazen, 157 douz.

Porselein Email, Lakwerken, Ivoor, 2 zeer kunstig bewerkte Ivoren Jonken, Waaijers, Speksteen, Fiches Ecrans, Schilderijen op glas en doek; Kamferhouten Koffers, Rottingen, Rolzongordijen, enz. Alles breeder bij notitie verkrijgbaar op Donderdag 9 December en zijn de Goederen van af Zaturdag 18 December te zien.

*** HOUTVERKOOPING op den Huize *Marquette* te Heemskerk, op Woensdag 29 December 1858, 's morgens 10 ure, van eene groote partij zwaar HAKHOUT. Breeder bij Billetten.

*** HOUTVERKOOPING op den Huize *Assumburg* te Heemskerk, op Vrijdag 31 December 1858, 's morgens 10 ure, van eene groote partij zwaar HAKHOUT.

*** **DOMEINEN.**
Directie Noord-Holland en Utrecht.
Provincie Noord-Holland.
VERPACHTING van DOMANIALE GRAS- en RIETGEWASSEN en VISSCHERIJEN.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te PURMERENDE, zal op Donderdag den 23sten December 1858, des voormiddags ten tien ure, ten huize van *S. Schaap*, in het Logement *het Paradijs* te Purmerende, in het openbaar ten overstaan van den Notaris C. BOOM Jr., gevestigd in de Beemster, Verpachten:

1. Het GRASGEWAS der Wegen, Houtgronden, Bermen, Glooijingen en Boorden langs het Groot Noord-Hollandsch Kanaal, van de Willemsluis tot nabij de Stad Alkmaar, benevens het RIETGEWAS van het Eiland Saskerley, liggende in het Alkmaardermeer, gelegen onder de Kantoren van Registratie en Domeinen te Purmerende en Alkmaar, en verdeeld in 22 Percelen. Met ingang van 1 Januarij 1859 en te eindigen 31 December 1864.

2. De VISSCHERIJ in het Groot Noord-Hollandsch Kanaal, van de Willemsluis bij het IJ tot aan de Schutsluis te Purmerende, gelegen onder het Kantoor Purmerende, verdeeld in 2 Percelen. Met ingang van 1 Mei 1859 en te eindigen 31 December 1864.

3. Den INLAAGDIJK op het Eiland Marken, behoorende onder het Kantoor Purmerende, in 1 Perceel. Met ingang van 1 Januarij 1859 en eindigende 31 December 1864.

4. Het GRASGEWAS van eenige Militaire Gronden en Posten, gelegen onder de Gemeenten Landsmeer, Nieuwendam, Durgerdam, Randsdorp en Oostzaan, behooorende tot de Kantoren van Registratie en Domeinen te Purmerende en Zaandam, verdeeld in 6 Percelen. Met ingang van 1 Januarij 1859 en eindigende 31 December 1864.

De Voorwaarden met omschrijving van Percelen liggen ter lezing ter Directie van de Registratie en Domeinen te Amsterdam (*Oost-Indisch Huis*, Hoogstraat), aan de Kantoren van de Registratie en Domeinen te Purmerende, Alkmaar en Zaandam, bij bovengemelden Notarissen en op de Raadhuizen der Gemeenten, waaronder de goederen gelegen zijn. Verdere inlichtingen zijn te bekomen bij de Ontvangers der Registratie en Domeinen te Alkmaar, Zaandam en Purmerende. De Ontvanger der Registratie,
C. VAN GHERT.
Purmerende, den 30sten November 1858.

*** De percelen op den 4den December 1858, in het Logement aan den Burg te Leyden, ten overstaan van den Notaris A. J. RIJSHOUWER geveild, zijn in bod gekomen als volgt:

N°. 1. Het HUIS en ERVE met TUIN, alsmede het daaraan verheeld PAKHUIS, staande en gelegen te Leyden aan de zuidzijde van de Oude Vest omtrent de Turfmarkt, Wijk 6 N°. 1258, groot 2 Roeden, 75 Ellen op . . . . *f* 1450.
Verhoogd met . *f* 350.

N°. 2. De BUITENPLAATS *STADVLIET* aan den Straatweg van Leyden naar Bodegraven, nabij het Leyderdorpsche hek onder Soeterwoude, groot 52 Roeden, 23 Ellen op . . . . *f* 5950.

N°. 3. Het HUIS en ERF, zijnde eene *Kleederbleekerij*, staande en gelegen in de Roode Laan buiten de Koepoort onder Soeterwoude, groot 15 Roeden, 39 Ellen op *f* 1200.
Verhoogd met *f* 300.

De Afslag zal plaats hebben in gemeld Logement op Zaturdag den 11den December 1858, des avonds ten 7 ure, terwijl inmiddels ten Kantore van genoemden Notaris, residerende te Soeterwoude nabij het Leyderdorpsche Tolhek, verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van een vijfde van het verhooggeld.

*** OPENBARE VERKOOPING, op Vrijdag den 24sten December 1858, 's avonds ten 7 ure, in *de Doelen*, te Purmerende, ten overstaan van den Notaris J. EYKEN, van:

Een hecht, sterk en goed onderhouden PAKHUIS en ERVE, met de daarbij behoorende Kaasstellingen, staande achter den Dijk te Purmerende. En

Een dito PAKHUIS en ERVE, aan het Kakenburg aldaar.

Breeder bij Biljetten omschreven. Beide Percelen aan het Water gelegen en bijzonder geschikt voor den Handel, zijn te aanvaarden den 1sten Februarij 1859.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris *Eyken* voornoemd.

Aanzienlijke Verkooping
VAN
LANDERIJEN onder Eemnes.

Te Utrecht, achter Sint Pieter, wijk F. N°. 363, zal op Zaturdag den 8sten Januarij, des middags ten 12 ure, in het openbaar worden geveild:

Eene kapitale HOFSTEDE, nog onlangs aanmerkelijk verbeterd, met 7 Bunders, 95 Roeden, 20 Ellen zoo WEI- als BOUW- en BOSCHLAND, gelegen onder Eemnes in klein Simons Erf te Veen, aan den Buitendijk; benevens nog ongeveer *twee en vijftig bunders* uitmuntende WEI-, BOUW- en BOSCHLANDEN, gelegen gedeeltelijk te Veen, gedeeltelijk in den Buitenpolder van Eemnes, te Veilen in onderscheidene perceelen en massa's, als is aangewezen bij notitie, op *franco* aanvrage verkrijgbaar te Utrecht ten Kantore van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER, bij wien de kadastrale kaart en Extract uit den legger ter inzage voorligt en nadere inlichtingen nopens de voorwaarden van verkoop te bekomen zijn.

*** D. A. THIEME, te Arnhem, heeft uitgegeven en verzonden:

HET GEWETEN.
EEN NIEUW PLAATWERK VAN
Alexander V. H.

Op Steen gebragt door J. H. HOFFMEISTER. Gebonden in heel linnen prachtband. . . . . . Prijs *f* 3,50.

GULDENS-EDITIE, N°. 4.

GERARD KELLER, het Huisgezin van den Praeceptor.
260 pag. compressen druk à *f* 1.

N°. 1 der **GULDENS-EDITIE** behelst: A. H. VAN DER HOEVE, Levensbeelden. Schetsen en Verhalen. (290 pag.) — N°. 2: CREMER en KELLER, Vier Novellen. (220 pag.) — N°. 3: De Oude Heer SMITS, Clementine. (282 pag.) — Elk deel is *afzonderlijk* à *f* 1 verkrijgbaar.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT, T. A. LIWIJN, N. WAALEWIJN en W. M. VAN BEMMEL, Makelaars, presenteren, als lasthebbenden van hunne Principalen, op Vrijdag den 24sten December 1858, (zijnde Kers-avond) in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in openbare veiling te Verkoopen, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. F. D. VAN MEEUWEN:

N°. 1. Een hecht, sterk WINKELHUIS en ERVE, aan de westzijde van de Groote Houtstraat, tusschen het Oude-Mannenhuis en de Kerkstraat te Haarlem, get. Wijk 4, N°. 100, Kad. Sectie C, N°. 1696, groot 91 Ellen.

N°. 2. Een HUIS en ERVE, aan de westzijde van de Battejorisstraat, nabij de Krocht, get. Wijk 5, N°. 801, Sectie C, N°. 352, groot 67 Ellen.

N°. 3. Een HUIS en ERVE, aan de oostzijde van het Bagijnhof, belend ten noorden en oosten den Heer *Doedens*, get. Wijk 1, N°. 956, Sectie D, N°. 1623, groot 79 Ellen.

N°. 4. Een VIERDE in eene GRAFSTEDE, bevattende de oppervlakte van één Graf, N°. 36, gelegen op het R. K. deel van de Algemeene Begraafplaats der Stad Haarlem, onder de Gemeente Schooten c. a.

N°. 5. Een hecht, sterk HUIS en ERVE, aan de oostzijde van de Groote Krocht of Nieuwe Groenmarkt, tusschen de Zijlstraat en Kromme Elleboogsteeg te Haarlem, get. Wijk 5, N°. 723, Sectie C, N°. 303, groot 90 Ellen.

N°. 6. Een groot, ledig ERF, aan den Burgwal, op den hoek van de Hagestraat, Wijk 2, N°. 379, Sectie D, N°. 2369, groot 96 Ellen.

N°. 7. Een HUIS en ERVE, aan de zuidzijde van de Botermarkt, nabij de Tuchthuisstraat, get. Wijk 4 N°. 903.

Breeder bij Biljetten en informatien bij gemelde Makelaars, zullende de Bewijzen van Eigendom en Veilcondities drie dagen voor en op den Verkoopdag ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

OPENBARE VERKOOPING, in het *Venduhuis* te Delft, 16, 17, 18, 20 en 21 December 1858, van BOEKEN in allerlei Vakken van Wetenschap, Kunst en Smaak, waaronder belangrijke Werken; benevens vroegere en nieuwe Muziek, Kaarten, Prenten in gravure en steendruk, waaronder naar de voornaamste Meesters; alsmede Verscheidenheden. Waarvan Catalogus is uitgegeven door den Boekh. VAN ALPHEN, en nog te bekomen op *franco* aanvrage in het *Venduhuis* voormeld: waar alles te zien zal wezen 13 December van 10 tot 3 ure.

DAGBLADEN

worden op de verlangde uren tegen billijke prijzen en door bestendige personen (geen loopjongens) ter lezing bezorgt. Adres aan de Leesbibliotheek en Boekhandel van J. GERRITSEN, te Haarlem.

Wordt terstond IEMAND verlangt voor Boodschappen en loopend Kantoorwerk.

*** Bij P. ELLERMAN te Amsterdam, Rokin A 397, is in 't licht verschenen:

VADERLANDSCHE LETTEROEFENINGEN.
N°. XV voor December.

De Boekbeschouwing behandeld onder meer:
MESSNER, *De Leer der Apostelen ontvouwd*; **HOEKSTRA**, *Wedergeboorte*, *Leerrede*; **WINKLER PRINS**, *Natuurtafereelen uit den Harz*; **VAN HEERDT**, *Eerste gronden der Maleische Taal*; **CRABBE**, *Da Kerkregisters*; **VAN CALCARSCHIOTLING**, *De Dertiende*; **BÜROW**, *Herinneringen eener Grootmoeder*; en onderscheidene *korte mededeelingen*. In het mengelwerk vindt men: **JAMES WATT**, *het leven eens uitvinders*; *St. Martin's le Grand enz. enz.*

*** VAN DRUTEN & BLEEKER, te Sneek geven uit:
EENE TWEEDE MET
DE NIEUWE JAGT- EN ONDERWIJSWET VERMEERDERDE UITGAAF VAN DE
NEDERLANDSCHE STAATSWETTEN.
Gedrukt met groote duidelijke letter.

De **goedkoopste** uitgaaf der Staatswetten, bevattende in **380** pag's de Grond-, Gemeente-, Kies-, Provinciale-, Post-, Zegel-, Jagt-, Onderwijs-Wet en **vele andere** meer. Kost ingenaaid **slechts 90 Cents**, en gebonden *f* **1,20.**

*** **Hoogst belangrijke bijdragen over**
HET LICHTGAS,
gebezigd als Brandstof in de keuken, de Huiskamer, het Laboratorim, de Werkplaats van den Handwerksman enz. enz. door J. H. VAN KOTEN — over natuurlijk en kunstmatig IJs en natuurlijke en kunstmatige IJskelders enz., door T. C. WINKLER — over Plaats en Plaats-bepaling, door Dr. W. GLEUNS Jr., enz. enz. vindt men in de eerste aflevering van het

PRAKTISCH VOLKSBOEK;
MUSEUM
VOOR
NATUUR, KUNST EN WETENSCHAP,

Het **Praktisch Volksboek** verschijnt in tweemaandelijksche afleveringen van 4 vellen of 64 kolommen **zeer compressen** doch **duidelijke** druk, versierd door **een aantal** fraaije en ophelderende Houtgravuren.

Elke jaargang van het **Praktisch Volksboek** vormt een **royal** boekdeel **200** pag's of **400** kolommen druks en kost, ten einde het in aller handen te brengen, bij inteekening slechts de zeer **geringe som van f 2.50.**

De eerste aflev., die in elken Boekwinkel voorhanden is, mag worden opengesneden, terwijl het daarbij hehoorend **woord vooraf** gratis verkrijgbaar is.

*** Door GEBROEDERS BINGER is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:
EEN WERK ZEER LEZENSWAARD VOOR HEEREN EN EEN KURIEUS BOEKGESCHENK VOOR DAMES:
DIENSTBODEN,
DE ERGSTE PLAAG DES LEVENS.
GEDENKSCHRIFTEN
VAN
Mevrouw DIELENS geb. JANSEN.
UITGEGEVEN DOOR, EN MET EENE VOORREDE VAN
Mr. Ph. C. BUSMAN CORNELIUS.
Twee deelen met Platen en een Fac-simile.
Prijs *f* **6,50.**

MOTTO: Hier achte niemand vreemt dat wy te voorschijn bringen
Het diepste vrou-geheim, tot aen de keuckendingen.

Wie regels stellen wil op huys en keucken-saecken,
En tracht in dit beroep de gronden aen te raecken
Moet tot de vrouwen gaen, en leenen haren raet,
En leeren even daer, al wat 'er ommegaet.

Vindt sich dan eenigh mensch door dit ons boeck te lesen
In huys of huys-bedrijf wat naeder onderwesen,
Die wensche vrede toe, en biede goeden dagh
Aen haer, die tot den gront in dese plichten sagh.
CATS.

*** Bij de Muzijkhandelaren WEYGAND & BEUSTER te 's Gravenhage ziet heden het licht:
L. J. LEFÈBRE, *Kinderklanken*. 2 *Kerstliederen*. *Woorden van* Dr. BENNINK JANSSONIUS, *twee stemmig met Piano of Orgel.* Prijs der partituur en zangstemmen *f* 1.

*** I. J. MALGA te Nijkerk heeft alom verzonden; berigt van inteekening op
ALLE DE WERKEN
VAN
RALPH EN EBENEZER ERSKINE;
26 stukken in 12 deelen, klein octavo, getrouw af te drukken naar het origineel.

Elk die zich wil belasten met inzameling van inschrijvingen, zal daarin ligt gemakkelijk slagen uithoofde de geringe prijsberekening, en kan een aanzienlijk voordeel daarvoor genieten. Brieven *franco*.

*** Door den Boekh. A. TJADEN, te Deventer, is uitgegeven de 2de Jaargang van het
Bijbelsch Dagboekje voor 1859,
bevattende een Bijbelspreuk en een toepasselijk vers, uit een der bij de onderscheidene Protestantsche Kerkgenootschappen in gebruik zijnde Gezangboeken, voor elken dag van het jaar, bewerkt door G. P. KITS VAN HEYNINGEN, den degelijken inhoud, en keurige uitgave maken dit Boekske zeer geschikt tot Geschenkjes voor de aanstaande Feesten. De prijs is 25 Cent en bij de onderstaande Boekhandelaren voorhanden:

Te Amsterdam, *J. H. Scheltema*, *C. M. van Gogh*; Arnhem, *H. B. Breijer*; Apeldoorn, *T. D. H. Pull*; Dordrecht, *J. Gilhay*, *J. P. Revers*; Rotterdam, *W. L. Stoelten*, *K. Loos*; Nijmegen, *J. C. der Mouw*, *C. ten Hoet*; Alkmaar, *Joh. Roem*; Groningen, *P. Noordhoff*; 's Hage, *M. M. Couvée*; Leiden, *Gebr. van der Hoek*; Utrecht, *J. Greven*; Harlingen, *J. P. v. Berkel*; Haarlem, *J. Slotemaker*; Zutphen, *Gebr. Willemsen*; Zwolle, Erven *J. J. Tijl*, en verder bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar.

VOOR KERS- en NIEUWEJAARS-GESCHENK.

G. P. KITS VAN HEYNINGEN, uit Jezus leven, in tafereelen, met Staalplaten keurig gebonden. Prijs *f* 3,90.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.